

Opozorjamo svoje cenjene naročnike, da se bliža letošnjemu koncu, in prosimo vse tiste, ki so z naročnino še na dolgu, da jo čim prej blagovolijo poravnati. List ustavnim po novem letu brez osira vsakemu, kdor do 15. januarja p. l. ne vpošlje naročnine. Mi ne moremo čakati dalje, ker imamo sami veliko plačil. Prosimo torej! Pa brez zamere.

Upravištvu.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

— Ruska aristokracija nima prav nobenega upanja, da bi bila prihodnja duma "konservativna", če se ne odpravi splošna volilna pravica ali pa zadnji ostanki iste. V Petrogradu je otvorjena konvencija plemenitajev iz 35 gubernij, da se posvetujejo o prihodnji dumi, in kaj je storiti, da ne pridejo v zbornico tako radikalni kmečki poslanci, kakor so bili za časa prvega zasedanja. Bojijo se, da bo zdaj še hujše nego prvič. Da se odvrne preteča nevarnost, mora se po njih mnenju vpeljati razredna volilna pravica — taka namreč, da bi imeli samo visoki gospodje odločilno besedo, drugi bi jim pa le kimali in vse potrdili, kar bi oni sklenili. Čudno, da se vlada tako silno boji odkrite besede! V teh krogih prevladuje tudi mnenje, da bi drugi razpust dume imel za posledico, da bi se začeli rušiti državni temelji in temelji prestola in da bi dežela prišla v stanje popolne anarhije. — No, pa anarhija v Rusiji je tudi brez tega že zadosti velika.

— Jetniki v kaznilnicah v Vladimiru so napravili zaroto. Vzdignili so se vsi kot en moč, zvezali uradnike z guvernerjem vred, oropali poslopje in v civilnih oblekah pobegnili z obilico orožja.

— Mornarji črnomoškega pristanišča Odesa stavkajo. Guverner se je obrnil na admiralu Skrydlova, zapovednika črnomoške vojne mornarice, s prošnjo, da mu pošlje iz Sebastopola vojaštva, da zamore nastale nemire udušiti. Admiral pa je prošnjo odklonil, boječ se, da bi se končno še mornarji stavkujočim pridružili.

NEMČIJA.

— Spomenica, ki je bila predložena nemškemu državnemu zboru te dni in ki razpravlja postavna določila o najemanju državnih posojil, izkazuje, da je znašal dne 1. oktobra 1906 državni dolg \$950.000.000, torej skoro eno milijardo. Več nego polovica te svote je šlo za armado in za mornarico! Državni dolgov v Nemčiji strahotno naraščajo — in to vse zato, ker hoče imeti naduti nemški cesar — najmočnejšo vojsko na suhem in na morju!

ITALIJA.

— Splošno se govori, da se je grški kralj pri zadnjem obisku v Rimu zato tako obotavljal posetiti tudi papeža, ker so ga od te namere razne vlade odgovarjale. Zlasti so v tem pogledu nanj uplivala Francija, Velika Britanija (Anglija) in Rusija, dočim sta potrebo takega obiska naglašale Avstroogrska in Nemčija. Jedinu Italijo je ona vlast, ki je ostala indiferentna in ki ni rekla niti da niti ne.

AVSTRO-OGRSKA.

— Z Dunaja se poroča: Znano je, da vladajo med Avstrijo in Ogersko precej napeti odnosi; kazalo pa se je v zadnjem času, da se bo to razmerje mirnim potom ublažilo. Toda ravno sedaj so znova začela netiti nasprotstvo ogerska industrijska podjetja, stani da boi-

kotirajo avstrijske fabrikate. Z avstrijske strani se bo gotovo odgovorilo tudi z bojkotom; v ogerskih krogih to pričakujejo.

V Szegedinu so oblastva zaplenila celo pošiljatev klobukov, ki so bili izdeani v Avstriji, in sicer zato ker je bil v znamko vtisnjen ogerski grb — in to vkljub temu da je tovarnar teh klobukov kontraktor kakor za avstrijskega cesarja tako za ogerskega kralja.

Tudi razdelitev pogodb za vojno dobavo za leto 1907 med avstrijske in ogerske dobavitelje je na Dunaju povzročila veliko razburjenje, češ da so dobili Ogri pri tem prednost.

— Odposlanstvo je izročilo ministrskemu predsedniku sklepe zadnjih protestnih shodov, ki so se prirejali radi velikega pomanjkanja mesa; v sklepah se zahteva, da se odprejo meje tujezemski živini. Predsednik baron Beck pa je odposlanstvo odpravil, rekoč, da je odprtje mej v sedanjem času nemogoče, ter da bo poljedelski minister grof Auersperg v kratkem o celi stvari poročal.

FRANCOSKO.

— Amerikanski milijonar Andrew Carnegie je na čast pokojnemu profesorju Curie in njegovej ženi, ki sta svetu odkrila oni čudoviti radij, ustanovil stipendij letnih \$2500 na vseučilišču v Parizu v svrhu nadaljnjih fizikalnih raziskavanj. Ustanova je namenjena profesorjem vseh narodnostij.

— Lebaudy je izumil v vojne svrhe zrakoplov, ki se dá poljubno voditi. Prvo poskušnjo je dobro prestal, — vzdržal se je v zraku poldrugo uro pod vodstvom zrakoplovnega oddelka armadnega. Vlada je zrakoplov prevzela. V prihodnjih vojnah bo zrakoplov, kateri se bo seveda še vedno izpolnjeval, igral veliko in važno vlogo. Sovražnika se bo lahko z visokine opazovalo v vseh njegovih gibanjih in metalo se bo lahko nanj bombe!

— Znani grof Castellane, kojega zakon z ameriško milijonarko Ano Gould se je nedavno radi njegove zapravljenosti in grdega ravnanja z ženo ločil, razkrinkal se je na samo kot slab soprog, temveč tudi kot navaden slepar. Goljufaval je modistinj in gledališke igralka ter jim pod raznimi predtezami izvaljal večje svote. Neki modistinja je izvalil 20.000 frankov, rekoč, da bo odslej ona delala za njegovo ženo grofice Ano in da se bo to posojilo polagoma z računi odplačevalo. Operno pevko gdč. Nemidov je opeharil za \$22.000. Pregovoril jo je, da mu je izročila vse svoje lepote in dragocenosti v omenjeni vrednosti, češ da bo to kupila njegova žena. Ko je dobil juvele, jih je zastavil za \$11.000, plačal pa seveda ne. — Vse te podrobnosti so se sedaj zvedele, radi česar ga njegovi tovariši, poslanci (grof Castellane je namreč tudi poslanec), očitno prezirajo in zaničujejo. Ko je hotel v zbornici nekaj govoriti, je več kot polovica poslancev demonstrativno zapustila zbornico in odšla venkaj na hodnike.

KITAJSKO.

— Kitajski cesar hotel se je utočiti v ribniku, toda rešili so ga gotove smrti palačni uradniki. Kaj je cesarja gnalo v smrt, se še ne ve.

PERZIJA.

Zatrjuje se, da je perzijski šah že tri dni mrtev, a njegovo smrt prikrivajo. Tako poročilo je bajé dobil od doma neki perzijski trgovec v New Yorku. — Preko Carigrada pa prihaja vest, da šah še sicer ni umrl, toda katastrofa se vsak dan pričakuje.

Ameriške vesti.

Roosevelt obtožen!

Ne sicer naš "dični" predsednik, pač pa neki drugi Theodore Roosevelt Pell, ki je tudi precej premožen in se peča z razprodajo zemljišč. Stanuje v New Yorku in je istotako, kakor predsednik, potomec stare rodovine krivonosov. Tožila ga je gdč. Alma Robert za odškodnino \$25.000, ker svoje obljube, "peljati jo pred oltar", ni izpolnil. Tudi že pred par leti je imel ta Roosevelt podobno afero v Philadelphiji, ki je povzročila veliko senzacijo.

Velik mraz.

Iz raznih krajev Združenih držav dohajajo poročila o nenavadno hudem mrazu. Zlasti v državi New York je ponekod padel termometer na 28. ali celo 30. stopinjo mraza. Seveda vlada tudi po drugih državah jako občuten mrz, in če bo mrz tako rapidno napredoval, kakor je dosedaj, nadejati se nam je potem še prav hude zime.

General pred vojnim sodiščem.

Ker je generalni major Keesler državne milice v Missouri radi neke popojnoma malenkostne stvari oklofutal navadnega vojaka, pride pred vojno sodišče, in ako bo obsojen, moral bo sramotno zapustiti vojaško službo, brez kake penzije. Keesler je ugleben in imovit član družabnih krogov v Greenville. — Ako bi se vedno in povsod postopalo s tako objektivno pravičnostjo, lahko bi se govorilo o vzorni justici v Združenih državah. Žal pa, da o tej ne more biti govora. Saj je zadostno znano, da so v malokateri državi toli korumpirane in gnile javne razmere kakor ravno pri nas.

Svobodno naseljevanje.

V kongresu se vršijo posvetovanja, kako bi se dalo naseljevanje po Združenih državah še bolj omejiti, kakor se je z dosedajnimi odredbami. Ako se v zbornici omenjeni zakon sprejme, bo naseljencem prestop na "svobodna" ameriška tla silno oteženo. Saj so že dosedajna določila pogostokrat tako stroga in srednjeveška, da so prava sramota za našo državo. Koliko revežev, dospevši v New York, je nazaj poslanih, in večkrat še iz docela ničevega vzroka. Mi delavci sicer nimamo nič proti temu, da se preveliki naval naseljencev primerno zajezi, kar gotovo ni nam v škodo, — a protestirati moramo proti zastarelemu sistemu in nemodernim določbam, ki se stavijo na došlega naseljenca kot pogoj za svobodno naseljevanje. Tako se n. pr. zviša običajna taksa od \$2 na \$5 od osebe; vsak naseljenec, predno stopi na suho, moral se bo podvreči preskušnji, zna li čitati; vsak družinski oče ima se izkazati z \$25 gotovine; — in še več takega, kar se nikakor ne more "svoboda" imenovati.

Koliko zasluži Rockefeller?

John Rockefellerjev dohodek za leto 1906 znaša \$60.000.000 — reči in piši: šestdeset milijonov dolarjev! Magnata Rogers in Archold, ki morata natančno vedeti, sta tako izjavo oddala. Rockefeller torej "zasluži" \$164.383 vsak dan, \$6,840 vsako uro, \$144 vsako minuto in skoro \$2 vsako sekundo!

Panama.

Kakor znano, je Roosevelt pred kratkem obiskal Panamo, da bi se na lastne oči (!) prepričal, kako napreduje delo pri kanalu. Že to se je moralo vsakemu trezno mislečemu človeku čudno zdeti, kako pride predsednik, ki vendar ni večak v tehničnih stvareh, do tega, da gre

on delo preiskovat, je-li dobro ali ne. Za tako misijo bi bil pač kak inženir bolj sposoben, kakor pa Roosevelt, ki nima pojma o tehniki. Znano je tudi, da so večji del njegovega potovanja izpolnjevale le razne veselice, obedi, parade in druge take nepotrebne stvari, ki stanejo samo denar, koristi pa ne prinašajo nobene. Nadalje je tudi znano, kako pretirano je hvalil delo na prekopu — razni podjetniki so ga seveda lahko vlekli in preslepili, kakor so hoteli.

Toda oglašil se je sedaj tak človek, ki je poklican izreči svojo sodbo — in to je eden najboljših inženirjev, kar jih ima Amerika: Lindon Wallace Bates, ki je sodeloval tudi pri Sueškem prekopu. Ta inženir je v svojem objektivnem opisu navedel vse pomanjkljivosti panamskega projekta in izrazil bojazn, da utegne nastati na istu drugi francoski Panama! Po njegovim mnenju se je zvezna vlada s prevelikim navdušenjem, pa s premajhno previdnostjo zavzela za ureditve te ideje.

Trgovinski in delavski tajnik.

Iz letnega poročila trgovinske in delavske tajnika zvezne vlade Metcalfa na predsednika Roosevelta oziroma na kongres povzamemo sledeče važnejše točke: Stroški tega oddelka znašajo za pretečeno poslovno leto \$10.508.185. Uradno so je temeljito preiskalo veliko število kaznilnic in poboljševalnic in odpravilo se je mnogo pomanjkljivosti in kričečih razmer v teh zavodih. Mesarska industrija je glede cene svojih produktov še vedno ena najvažnejših panog v narodnem gospodarstvu. Tudi industrija z moko se kaj lepo razvija in mogočno napreduje. Pri lesni trgovini je razmeroma uposlenih še največ mednarodnih delavcev. V prošlem letu je dosepeo v Združene države 1.178.785 tujcev; vstop na suho in naselitev je bila prepovedana 12.432 oseb, ki so se morale povrniti domov; ostali so se naselili. Največ došlecev je Italijanov, Avstrijcev, Ogrov in Rusov.

Iz delavskih krogov.

— Položaj judovskih delavcev v New Yorku je po poročilih, ki so jih obelodanile judovske organizacije, popolno nasprotje temu, kar se imenuje prosperiteta. Vseposod se zatrjuje, da je položaj judovskih delavcev z vsakim dnem slabši, dočim se drugim delavcem plače zvišujejo. Organizacije na vzhodni strani mesta si ne upajo zahtevati boljših plač in delodajalci so z vsakim tednom bolj trdi. Vzrok temu je bajé velikanski naval judovskih priseljencev iz Rusije, ki se večji del vsi naselijo v New Yorku. Leto 1905 je došlo v New York 83.000 Izraelitov, med temi 22.000 krojačev. Tovarnarji oblek so tega kaj pak zelo veselili in položaj izkoriščajo.

— Pri nedavno v Chicagi vršeci se konferenci, koje so se udeležili višji uradniki raznih v Chicago se stekajočih železniških prog, se je sklenilo, da se ne ugoditi zahtevam strojnikov. Uslužbenci so zahtevali drugi prost dan, osemurni delavnik in manj stroge določbe pri preskušnjah glede vida in posluha.

— Iz Hazleton, Pa., se poroča, da je 400 uslužbencev tamkajšne kompanije C. M. Dobson prenehalo delati, iz sicer jako neznatnega razloga, ker jim družba namreč ni hotela izplačati zaslužka v petek, marveč šele v soboto.

— Nacionalna zveza gledaliških igralcev, ki je pravkar zaključila v

New Yorku svojo letošnjo konvencijo, je sklenila zahtevati od svojih delodajalcev, t. j. od ravnateljev raznih gledališč, povišanje plač. Svojo zahtevo utemeljuje z nepobitno resnico, da je nastala v zadnjih letih splošna draginja, vsled česar dosedajne plače nikakor ne zadostujejo ter se morajo spraviti v soglasje z draginjo. Konvencija je bila mnenja, da bodo ravnatelji gledališč upravičenost te zahteve uvideli in radevolje ustregli uslužbencem, katerim potem ne bo treba oprijeti se hujših sredstev. Zastopanih je bilo na konvenciji 23 mest po enem ali več delegatih. Omenjena zveza gledaliških igralcev pripada k American Federation of Labor.

— Newyorške žene so pri zadnjem štrajku pokazale veliko energijo. Mesarji v vzhodnem delu mesta, kjer ne stanujejo ravno najboljše ljudje, so prebivalstvo želela izkoristiti na najnesramnejši način, stem da so mesne cene poljubno zviševali. Tamošnje gospodinjice pričele so vsled tega proti oderuškim mesarjem neizprosno boj; priredile so po mestu že več demonstrativnih pohodov, zborovale na več krajih in sklenile najhujši bojkot. Tega se tudi dosledno držijo. To je kaj hitro pomagalo! Prizadeži so začeli milo javkati in prositi usmiljenja! Pripravljeni so tudi pri cenah primerno popustiti, — a bojaželjne Evine hčere se še ne udajo, — izvojevati hočejo popolno zmago!

Vzemimo po njih vzgled.

Lokalne novice.

— Večikanski požar, ki je izbruhnil zadnjo soboto na južni strani našega mesta, je povzročil škodo za okrog \$100.000. Gorelo je štirinadstropno poslopje na 35. in Morgan cesti. Uslužbencev se je polastila grozna panika in iskali so rešitve v divjem begu. Ponesrečenih je 9 oseb.

— Žalostna smrt je dohitela v soboto dne 8. t. m. v Illinoiški jeklarnici v South Chicago 22letnega Edwarda Witt. Vlekel je od topline peči kotel; po n raztopljeni kovine, pri tem se je pa spodaknil in padel. Po nesrečnem se je razlila gorečetečoka tekočina, ki ga je pri živem telesu sežgala. Umrl je v par trenutkih med groznimi bolečinami.

— Tudi v Chicagi niso nič boljši nego so v južnih državah. Pretečni petek bi prebivalci na Halsted in 174. cesti kmalu linčali nekega zamorca, — ako bi ga namreč dobili! Tistega dne je bila 46 let stara gospa Jennie De Young napadena v hlevu, kamor je šla mlast kravo, po nekem okrog 30 let starem zamorcu, ki jo je posilil in potem brez sledu izginil. Prebivalstvo in policija pa je skrbno zasledovala, a brezuspešno.

— John H. Bradshaw, 106 Fullerton ave., je tožil tovarnarje barv Devos & Reynolds na \$50.000 odškodnine, ker sta mu bajé mesto zahtevanega žitnega špirta prodala strupeni lesni spirit, s katerega uporabo se je zastrupil, kakor sedaj zatrjuje.

— Kapitalisti: Robert D. Bradley, predsednik Canton Rubber kompanije, Edwin Davis, podpredsednik imenovane korporacije, in Viljem J. Oby, prejšnji njen uradnik, bili so radi kršenja trgovinskega zakona obsojeni vsake na eno leto ter so svoje kazni že nastopili.

Za polovično ceno.

se proda železniški vozni listek za progo Chicago-Cleveland. Več se poišve v upravištvu našega lista.

Kmetija.

Iz stare domovine.

II.

(Nadaljevanje.)

Predno načrtamo zgodovino kmetije, razložimo poprej načine, sisteme obdelovanja polja, kakor so doslej bili v navadi. — Način obdelovanja polja se izraža v tem, kako se vrstijo sadeži. Njiva je glavna podlaga kmetije. Kako se njiva rabi, od tega je odvisno število živalij, kakovost poslopj, množina in kakovost orodja. Od vršenja sadežev odvisna je raba travnikov, pašnikov, koliko jih je treba za redno življenje in delo kake kmetije. Od obdelovanja njive odvisno je, koliko je treba delavskih močij, odvisna je uredba drugega dela, ki se tiče reje živine. Z obdelovanjem njive združeno je vse drugo na kmetiji, organizacija vsega kmetijskega gospodarstva.

Razločujemo tri glavne načine ali sisteme kmetovanja, tri gospodarske sisteme. Glavno vsem sistemom je, da se pridelava živež za ljudi in živino. Za ljudi je treba pripraviti razna žita, nadalje prstino (kar raste pod zemljo, torej: krompir, korenje, repa, pesa itd.); te slednje služijo tudi človeku. V sedajšnjih časih (n. pr. na Nemškem) se rabi 55% vseh njiv za pridelovanje žita, 6% za sočivje, za prstino 16%, za detelje 15%; ostali odstotek rabi za pridelovanje trgovskih pridelkov. Najbrže so prvi kmeti začeli s pašo in poleg nje nekaj sejali zrna divje rastočega žita. V goratih krajih je še danes to v navadi. Ta navada je tudi v Sibiriji na Ruskem. Tam se pašniki požigajo in potem se kaj vseje. Ta dva načina kmetovanja sta prednika pravega kmetovanja, ki se začne z rednim obdelovanjem polja.

Ako se na njivah prideluje povečini le žito, zovemo ta sistem gospodarstva "nadtriletno obdelovanje polja" (Körnerwirtschaft ali Dreifelderwirtschaft).

Ako se nekaj let na njivah prideluje žito in potem par let na istih njivah pusti rasti travo za pašnjo, tako da je menjava po presledkih več let: žito s travo, — potem se imenuje ta način obdelovanja "zamenjavno gospodarstvo" (Feldgraswirtschaft ali Koppelpwirtschaft — menjava žita s travo).

V tretjem načinu obdelovanja menja vsako leto sadež, tako da se seje zimsko žito in potem repa, ajda po posnetju ozimne, ali koruza in vmes fižol; ali krompir ali pesa in po njih žito, vmes pa rudeča ali črna detelja. To se zove "kolobarjenje" (Fruchtwechselwirtschaft).

(Dalje pride.)

KOZJE MOLITVICE.

Iz dnevnika.)

Nas hlinavski prefekt, ki bi bil najrajši kar gorak z'ezel v nebesa, je imel "pravico", da nam je odtegnil zajtrk in večerjo za več ali manj časa. Kaznovati nas je smel s klofutami in zaporom v sobi. V našem žalostnem "pobožnem" zavodu smo delali, mislili, da celo jedli in pili le po šabloni. Učenci, mladoletni neumneži, ki naj bi se tu pripravljali za zares vzvišeni duhovski poklice, so tekmovali v hlinavščini, pretirani pobožnosti in so se trudili na vse načine se kolikor največ prikupiti nič manj licemerskemu "vodstvu".

Najhujše nam je bilo pretrpeti ob času takomenovanih "kozjih molitvic", ki so trajale tri božje dni. Oj, škoda časa! Kozje molitvice so trajale cele tri dni.

Ob polupetih zjutraj nam je zazvonil star zvon s tako strašanskim "rigom", da bi mogel zbuditi mrliča na sodnji dan. Slabo oblečeni, zmurziroči smo v mrzli kapeli molili vero, cel ducat očenašev in razno-tere molitvice, bujno pomešane s češčenamarijami. Bilo nam je neznanško do gočasnó, dokler se ni zgodilo nekaj vsaj malo kratkočasnega! Sredi mučne pobožnosti je namreč goreči gospod vodja vstal s svojega sedeža in se približal de-

čku, ki ni molil rožnega venca, ampak se je samo igral z jagodami svojega molka, da bi si kolikortoliko preganjal dolgečas v pusti mrzli kapelici. Čof! smo slišali, in mladi posvetnjak je imel krepko zausni-čo. Začuden je pogledal svojega "pobožnega" učitelja. Ta pa je zamahnil še dvakrat, trikrat tako virtuožno, kakor bi se bil posebej izučil za klofutarja ad majorem Dei gloriam.

Nato nas je nagovoril brumni vodja takole: "Preljubi v Kristusu! (Obtem je naš vodja zvil oči proti stropu, kakor bi hotel nepreoblečen v nebesa.) Vi ste tukaj, da povzdignete svoje duše k Bogu in da darujete Gospodu. Vaši želji (?) naj bo ustrezno. Naš premilostivi gospod (ne knezoškof) so nam poslali prečastitega patra A. in že danes bo pričel svete vaje z vami!"

Po teh imenitnih besedah si je gospod vodja useknil svoj rdeči nos, pogledal kakor slabo zaklan puran proti stropu, vzel v roke listek in bral z visokim glasom in nepotrebno navdušenostjo dečkom in mladeničem urni red za "pobožne vaje".

Oj, poslušajte in strmite, pravični kristjani! Debeli očka vodja so narekovali od besede do besede:

Ob petih zjutraj na noge. Do polušestih molitve v kapeli. Potem do četrta na sedem "prosto". (Glej pozneje!) Do poluosmih sveta maša. Do četrta na devet jutranja kava in "prosto". Do tričetrt na devet skupno branje. Do devetih "prosto". Potem do tričetrt na deset premišljevanja. Nato do desetih premišljevanje o premišljevanju! (O sancta s...) Potlej do poluenajstih zajtrk in "prosto". Do enajstih izpraševanje vesti. Do poldvanajstih skupna molitev in "prosto". Do tričetrt na dvanajst pobožno branje. Do dvanajstih izpraševanje vesti. Do poldveh obed in razvedrilo na tihem. Do dveh popoldne rožni venec v kapeli. Do tričetrti na tri pouk. Do treh "prosto". Do polušestih pobožno branje. Do štirih izpraševanje vesti. Do petih kava in "prosto". Do tričetrti na šest premišljevanje. Do šestih premišljevanje o premišljevanju (!). Potem do poluosmih "prosto". Od sedmih do osmih večerja in "prosto". Od osmih do devetih izpraševanje vesti, litanije in večerna molitev. Ob devetih spat.

Vodja je zganil svoj papirček, se je še enkrat useknil, pogledal svoje žrtve in odšel z mogočnimi koraki iz sobe.

Ubogi sužni so se žalostno pogledovali. Le razposajenec, ki ga je bil vodja pred kratkim odlikoval s klofutami, so je držal na smeh. Menda je premišljeval "premišljevanje o premišljevanjih".

Rabilo so se odprla vrata. Dolg, dolgočasen mož z ostrimi potezami na suhem obrazu, jezuit, je prišel k nam in sedel za vzvišeno mizo. S strupenim pogledom je premeril učence.

V sobi je zavladala čudna tihota. Vsi so čakali z napeto pozornostjo, kaj bo zdaj.

Jezuit A. je vzel majhen, bogato pozlačen molitvenik in bral z zamolklim glasom pet do šest strani dolgo molitev k svetemu Duhu. Potem je malo počakal in govoril o pomembnosti pobožnih vaj. Naposled je predaval: "O cilju našega življenja." Povdarjal je, da ne smemo iskati sreče v malovrednih zakladih tega sveta (!). In on ter njegovi tovariši?

Govoril je trdo, brezobzirno in vendar nekako naivno: njegova umetna prijaznost je jako vplivala na malo razsodne mlade duše. Vedno pa je motril vse svoje poslušalce in pozorno opazal vtis predavanja. Bil je jezuit, to je ud reda, ki izkorišča na vse strani slabe in dobre strani človeškega srca za sebične namene. Tri dni so trajale pobožne vaje. Vedno iznova so prsti mečkali jagode rožnega venca; vsake večer smo peli "Miserere". Vmes je bral star mladenič iz obrabljenih knjig. Bil je to pravi klosterski vampir, obenem mežnar in "dekla za vse", rdečelas, potuhnjen in — kajpada — nad vse pobožen! Bral nam je z dolgočasnim, enakomernim glasom, mi pa smo topo

gledali predse.

Kadar smo izpraševali vest, smo sedeli pri svojih mizah. Glave smo podpirali z obema rokama, kakor bi premišljevali bogve kaj kočljivega. Kmalu pa smo pogledavali steno, potem strop, nato čevlje, grizli smo nohtove — vse vsled dolgega časa. Vsake tri minute smo izpuščali gasne vzdihle. Koliko pobožnosti moreš pokazati v enem samem vzdihljaju!

(Gospod prefekt Janez je znal posebno lepo in pobožno vzdihovati — pa tudi prav imenitno klofutati!)

"Prostega časa" pa nismo uživali nobenega. Kadar smo imeli po navodilu "prosto", nam je vselej oni jezuitarski vampir bral kaj dolgočasnega. Govoriti nismo smeli vse tri dni ničesar med sabo.

Famozni pater A. nas je "kratkočasil" še s sedmimi predavanji. Govoril je "o grdobih greha po zgodovinskih kaznih, o peklenjskih mukah, o premišljevanju smrti, o premišljevanju poslednje sodbe, o Kristusovih naslednikih, o čuvstvih ob sprejemu svetega obhajila in o božji usmiljenosti".

Menda ni treba še posebej poudarjati, da je predaval posebno lepo o peklenjskih mukah...

"Če bi bila zemeljska krogla iz demanta," je dejal, in le vsakih tisoč let bi priletela ptičica in bi s svojim kljunčkom le nekaj minut kljuvala zemljo v prah! Pa tudi ta večnost bi bila le nezaten del peklenjske večnosti! In če bi vsakih sto let lezel mravljinček čez največjo in najtršo skalo našega planeta in bi Bog prokletim obljubil, da jim prenehajo muke takrat, kadar bo vsa ona velikanska trda skala zmleta pod nogami mravljinca v prah — o, kakšno veselje bi zavladalo v peklu in kako potrpežljivo bi prenašali grešniki vse grozovite muke!"

Vsi smo ob teh besedah že čutili peklenjski ogenj na koži in smo trepetaje gledali v tla.

Tiho kakor maček je odšel jezuit, vesel, da je tako imenitno vplival s svojo govoranco. Mi pa smo bili v resnici razburjeni...

Tretji dan je bila generalna spoved. Nekateri od nas so izpovedovali fanatični duhovniki po dve uri in še dalje. Zlasti se je odlikoval suhi jezuit. Za pokoro smo dobivali cele litanije, poleg tega najmanj pet očenašev in češčenamarij in kaj vem kaj še vse, in vse to tri tedne vsak dan trikrat.

Vsi trudni od pobožnih molitvic niti nismo čutili, koliko drugega časa smo potratili z brumnimi frazami. Tako izmučen človek privoli kako so mogli osvojiti jezuiti to in v vse. In zdaj najkdo ne razume, ono bogato žrtev!

Misli.

Bogatin in duhovnik nikdar ne upešata, priporočati delavcu in sploh revežu treznost. Pozabita pa, da delavec nima svoje hiše z lastno, polno kletjo in fino opravljeno spalnico, kjer zamoreta ona dva z ljubico ali kuharico prespati mačka!

Našizastopniki.

Za državo Michigan in Minnesota: J. Molek.
Za Conemough, Pa.: J. Bricelj.
Za Johnstown, Pa.: M. Štrukelj.
Za državo Kansas: P. Obregar in S. Stefančič.
Za državo Wyoming: Lorenc Demšar.
Za Cleveland, O.: A. Kužnik.
Za Colorado: Joe Debevc.
Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenec.
Za Roslyn, Wash.: A. Jonaček.
Za Milwaukee, Wis.: John Kalan.

SLOVENSKA GOSTILNA

PRI FRANK ČEHU

Naznjam rojakom, da točim vedno dobro pivo in domače vino ter druge pijače.

Fine smodke na izbiro.

Rojaki dobe pri meni stanovanjsa hrano.

Priporočam se za obilen obisk. S spoštovanjem

FRANK ČEH

868 Centre Ave., CHICAGO, ILL.

VABILO K VESELICI.

Društvo "Sloga" štev. 16 S.N.P.J. v Milwaukee, Wis. priredi na silvestrov večer dne 31. decembra t.l. staremu letu v slovo! — svojo prvo veselico v korist društva v Harmony dvorani na vogalu I. in Mineral ceste. Sodeloval bo slovenski pevski klub "Zvon".

VSPORED:

1. Jadransko morja.
2. Popotnik.
3. Kje dom je moje?
4. Pod oknom — četverospjev.

Vse pevske točke proizvaja Slov. pev. klub "Zvon".

Tudi za smeh je preskrbljeno. Dobroznani nemški komik E. Fruse izvajal bo razne komične prizore in pel kuplete.

Po končanem usporod prosta zabava in ples.

Slovenci v Milwaukee in okolici, zlasti pa bratsko nam društvo "Ilirija" v Kenoshi, posetite nas v obilnem številu, — ne bo Vam žal! VESELIČNI ODBOR

POZOR, SLOVANI!

—AMERICAN EXPRESS COMPANY.—

Jamči Vam svojo glavnico \$500.000 za varnost vsakega čenca!

Razpošiljamo denar na vse strani sveta pod najbolj ugodnimi pogoji. Za \$20.40 pošljemo 100 K avstrijskega denarja z že všteto poštino — dočim plačate drugod \$20.50

Odpošiljanje se izvaja točno in v najkrajšem času.

Očividno ste torej pri nas bolje postreženi kakor kjerkoli. Poskusite samo enkrat, in prepričani smo, da se bode te od tedaj naprej vedno le naše tvrdke posluževali.

Obratite se na našega zastopnika.

M. V. KONDA, 669 Loomis Str., CHICAGO.

Pišite po cenik.

KDOR hoče dobro, ceno blago in si stem prihraniti denar, kupuje naj žepne in stenske ure, verižice in sploh zlatino pri

W. J. WIŠA & SON

MODERNI JUVELIR

381 W. 18. Str. CHICAGO.

Največje zaloga zlatih in srebrnih ur, verižic, prstanov, igel itd na zapadni strani mesta. Že čez 30 let vedno na istem prostoru.

JOSIP JIRAN

459 W. 18. cesta, CHICAGO

Največja zaloga vsakovrstnih instrumentov.....

Moja posebna specijaliteta so doma izdelane harmonike in koncertine.

Izdelujem novo in popravljam staro.

Pišite v slovenskem jeziku

Tiskarna

Glas Svobode

Vsem društvom in posameznikom se priporoča tiskarna "GLAS SVOBODE" za nabavljenje vsakovrstnih tiskovin. Tiskarna je opremljena z najboljšimi stroji in najmodernejšimi črkami

Tiskarna "GLAS SVOBODE" je unijska tiskarna, kjer se dela le osem ur na dan in se plačuje delavcem unijske plače. Sodrugi, ki žive v mestih, kjer ni unijskih tiskarn, naj pišejo upravnštvu za pojasnila. Tiskarna preskrbi tudi prevoze iz tujih jezikov na slovenski jezik ali naobratno.

Lev Tolstoj: Moje verstvo.

Poslovenil Ivan Kaker.

(Nadaljevanje.)

III.

Vem, da takšno pojmovanje te besede mora v začetku osupniti; tudi jaz sem bil presenečen. Da pokazem, kako daleč sem bil od pravega umevanja, hočem tukaj povedati en slučaj, v katerem se jasno zrcali moja takratna neumnost. Ko sem bil že veren in čital evangelij kot sveto knjigo, sem večkrat rekel svojim prijateljem, ki so bili sodniki in državni pravdniki: "In Vi še vedno sodite? Saj je vendar rečeno: Ne sodite, da ne boste sojeni!" — Bil sem o tem, da pomenja ta nauk jedino le prepoved obrekovanja, tako prepričan, da nisem razumel prav nič onega groznega zametovanja, katero sem stem izrekel. Tako daleč sem že bil, da sem one besede, — v prepričanju da omenjajo nekaj drugega, kar pa izražajo, — izrekel v šali, ne zavedajoč se, da je ravno to, s čemur sem se pošalil, pravi pomen.

Pripovedoval bom obširno, kako so izginjali v meni vsi dvomi glede tega, da bi se one besede mogle tolmačiti drugače, kakor v tem smislu, da Kristus prepoveduje sleherni vvedbo človeških sodnij, in da stem ni mogel imeti v mislih kaj drugega.

Kar me je presenetilo, ko sem zapoved "Ne upirajte se hudemu" razumel v njenem pravem pomenu, je bilo to, da človeške sodnije z njo ne le da se ne strinjajo, marveč njej in bistvu celega nauka še nasprotujejo, in da bi Kristus vsled tega te sodnije, ako bi na nje mislil, moral brezpogojno zavreči. Kristus pravi: "Ne upirajte se hudemu!" — namen sodnij pa je: hudemu se ustavljati. Kristus zapoveduje: hudo povračati z dobrim. Sodnije povračajo hudo s hudim. Kristus prepoveduje delati razloček med slabimi in dobrimi, sodnije pa so si ravno to postavile za svojo nalogo. Kristus pravi: "Odpustite vsem, ne odpustite samo enkrat ali sedemkrat, odpustite vedno. Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, ki vas sovražijo." Sodnije ne odpustajo, temveč kaznujejo; ne storijo dobrega nič, pač pa hudo temu, kojega imenujejo sovražnika človeške družbe. Po vsem tem je torej Kristus moral sodnije prepovedati. Toda morda pa Kristus — sem si mislil — ni imel nikdar opravka s človeškimi sodnijami in torej tudi moral ni na nje misliti. A uvidel sem, da ta ugovor ne drži. Kristus je od svojega rojstva pa do svoje smrti vedno živel v razporu s sodnijami Iroda (Heroda) Sinedrijona in z najvišjimi duhovniki, in v resnici sem našel da večkrat govori Kristus o sodnijah kot o nečem hudem. Učencem je povedal, da jih bodo preganjali in vlačili po sodnijah, ter jim je dal tozadevna navodila. Govoril je o svoji bližnji obsodbi in pokazal sam, kako se je vesti nasproti človeški sodniji. Potemtakem je moral imeti v mislih človeške sodnije, ki bodo obsodile njega in njegove učence, ki so obsodile pred njim že druge in katere tudi še danes na milijone ljudi obsojajo. Kristus je videl to zlo in naravnost opozoril na isto. Ko se je šlo za obsodbo javne vlačuge, je naravnost zavrgel sodnijo in pokazal, da človek ne more soditi, ker je sam poln grehov.* In to misel je tudi često izražal, rekoč, da slepec ne more slepca voditi; kdor ima bruno v lastnem očesu, istega ni v stanu videti v očesu svojega bližnjega. Razlo-

*) Znano je, da so judovski farizeji in pismouki pripeljali pred Kristusa javno vlačugo (žensko, ki prodaja svoje telo za denar) in ga upražali, kakšne kazni je vredna, — hoteč ga stem v zanjke ujeti. Kristus jim je pa prostodušno odgovoril: "Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen na njo." Stem je hotel izraziti neopravičenost sodnij.

žil je celó posledice, ki izvirajo iz take blodnje: Učenec postane jednjak svojemu učitelju.

Toda morebiti pa vendar-le ne prepoveduje, v obrambo proti hudobnežem, zatekati se pod varstvo človeških sodnij, — četudi se je gledé vlačuge izrekel proti sodišču in s prispodobno o perdirju oziroma brunu kazal na človeško slabost? Toda jaz sem mnenja, da je to umevanje nepravilo.

V pridigi na gori, kjer se Kristus obrača na vse, pravi: "In če hoče kdo srajco od tebe izsiliti, daj mu tudi svojo suknjo", — stem pa nam je prepovedal, da se naj nikdar ne poslužujemo sodnij.

Morda pa govori Kristus samo o osebnih odnošajih poedinega človeka napram sodnijam, ne da bi razsojevanje vobče zmetal, in priznava posameznim osebam v kristjanskem človeštvu pravico sodbe po natančno določenih pravilih? A meni se dozdeva, da tudi ta podmena ni dobra. Kristus zapoveduje v očenašu vsem ljudem brez izjeme, da odpustimo svojemu bližnjemu, da bo tudi nam odpuščeno ("Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo"). To misel ponavlja mnogokrat. Potemtakem mora sleherni človek, predno molí in žrtvuje, odpustiti vsem. Kako more potem človek, ki se hoče svoje vere držati in bi naj vsem odpustil, še soditi in obsoditi? Vsled tega uvidevam, da je po Kristusovih naukih "kristjanski" sodnik nesmisel.

(Dalje sledi.)

Liguorijanska morala.

(Nadaljevanje.)

4. Cerkveni učenik Gury in sveti Alfonz Marija de Liguori napeljujeta omožene ženske celó h krivi prisegi, z namenom, da ostane prešestvo zakonskemu možu prikrilo.

Sveti Liguori, kakor bomo videli v četrtem poglavju, sploh opravičuje krivo prisego, zlasti še pri ženskah, poslužujoč se probabilizma*); za zakonske žene pa je sestavil še posebna navodila, kako vsaka žena lahko svojega moža vira s krivo prisego. Ker daje duhovnik Gury ta navodila brez uporabe probabilizma in ker bo o Liguorijevem probabilizmu govor pozneje, citiramo tukaj samo Guryja: Gury navaja za vzgled to-le:

"Gospa Ana je prelomila zakon. Njen mož to sumi in jo vsled tega lovi z raznimi uprašanji. Na njegovo očitanje mu prvo krat odgovori, da zakona ni prelomila, — drugič (ko je za svoj greh dobila že odvezo) mu odgovori: "Tega hudodelstva nisem kriva." Ker ji pa mož le ne da še miru z večnimi uprašanji, vtetjiš sploh utaji popolnoma sleherni zakonolom in pravi: "Jaz nisem prešestovala" — misleč pri tem na tako zakonolomstvo, kojega ni dolžna razodeti, — ali pa reče: "Jaz nisem izvršila nobeno tako zakonolomstvo, ki bi ti ga morala odkriti."

Šedaj nastane uprašanje: Je-li Ano obsoditi?

Odgovor: Ano je v vseh treh slučajih oprostiti laži in ji dati odvezo. V prvem slučaju je namreč z mirno vestjo lahko trdila, da zakona ni prelomila, ker isti (navzlic prešestovanju) "je še obstajal". — V drugem slučaju, "da je nedolžna gledé hudodelstva prešestovanja" — se tudi ni lagala, ker njeno vest vsled izvršene spovedi in zadobljene odveze ono hudodelstvo v resnici ni več obteževalo, in je imela moralno gotovost, da ji je odpuščeno. Da, to bi lahko celó s prisego potrdila, kakor uči sv. Liguori in drugi cerkveni učniki ter javno mnenje. — Tudi v tretjem slučaju je v smislu probabilizma lahko tajila, da ni zakrivila zakona.

*) probabilizem — nauk, kako je iz le verjetnih, nikakor pa ne iz dokazanih slučajev sklepati na resničnost kake stvari.

nolomstva, — misleča si sama pri sebi: "tako da bi svoj greh morala povedati možu"; istotako lahko reče tudi hudodelec nepostavno uprašujočemu sodniku: "Nisem izvršil hudodelstva" — poleg tega pa si misli: "takega, da bi ga moral tebi povedati."

Dragi čitatelji, niso li to krasni, pobožni nauki, katerih se poslužuje rimsko-katoliška cerkev po svojih duhovnikih, da vzgojuje človeštvo in ga napeljuje k lepemu, čednostnemu, moralnemu življenju?! Kako strašno razširjeno mora biti torej prešestvovanje med duhovniki, ako se cerkveni učniki morale zatekajo h tako groznim krivim prisegam in omožene ženske celó napeljujejo k temu, da po krivem prisegajo! "O tempora, o mores!" (o časi, o čednosti, kje ste!) — tako je vzklilil neki rimski govornik v starem veku, ko je videl toliko popačenost in pokvarjenost rimskega ljudstva. A mi smo k takemu vzklilu še bolj opravičeni, ako denemo na rešeto vse to, kar je katoliška cerkev v zgodovini človeštva že hudega učinila.

(Dalje prihodnjič.)

Našim naročnikom.

Ma'okdo naših rojakov, ki je naročen na naš list, si pri čitanju istega morda ne predstavlja, koliko truda, koliko sitnosti in stroškov stane, predno je ena taka številka gotova.

Upravni stroški so v zadnjem času nenavadno visoko narastli; zlasti se je občutno podražilo tiskanje lista in sploh vse, kar je v zvezi z izdajo časopisa.

Večkrat smo pozivali rojake, da se na list naročujejo in ga v krogu svojih prijateljev razširjajo, obljubjujoč pri tem, da pričemo z dvakratno tedensko izdajo, kakor hitro dobimo zadostno število naročnikov skupaj; naglaševali smo, kolike važnosti bi bil za ves slovenski narod po Ameriki tak napredek neodvisnega lista, ki jedini stoji na popolnoma svobodomiselni podlagi in ki v resnici dejansko izvršuje svoja načela in jih nima le na papirju.

Drugi listi dobivajo od vseh strani izdatne podpore, imajo trdno gnotno stališče, veliko število naročnikov itd. itd. — a mi smo navezani na sami sebe; ne moremo se zanašati na kaj drugega, nego na točno plačevanje naročnine. Žal pa, da nekateri naročniki tudi te svoje dolžnosti ne vršijo tako, kakor bomo morali.

Ne tožimo radi svojih bolečin, a toliko lahko omenimo, da se mora upravnistvo mnogo boriti s finančnimi teškočami in da ogromne upravne stroške komaj zmaga.

Vedno smo se trudili in se trudimo za zboljšanje in povzdigo lista. Da ustrezemo vsaj deloma svojim rojakom, ki želijo več berila, opustili smo svojim naročnikom na ljubo mnogih oglasov, na čemur je list sicer pridobil, a dohodki so se znatno znižali, in stem smo prišli v še večje nepravilike.

S svojim neustrašenim nastopom proti vsakršni hinavščini, bodisi duhovniški ali posvetni, pridobili smo si mnogo sovražnikov, ki tajno in zahrbtno proti nam rujejo in škodujejo listu, kolikor in kjer morejo. Zvezali so se proti nam tisti ljudje, ki smo jih razkrinkali in ki so se poprej sami med seboj smrtno sovražili; združila jih je proti nam le skupna maščevalnost. Mi smo osamljeni in vkljub vsem nepravilikom se ne strašno boja.

Tem večja dolžnost je torej vseh naših naročnikov in somišljenikov, da stojijo trdno, neomahljivo v tej borbi na naši strani in da nas z obilnim naročevanjem in točnim plačilom podpirajo. Priporočajte vedno in povsod naš list in razširjajte ga kar možno med onimi našimi rojaki, ki še niso naročniki. Uspeh take agitacije gotovo ne bo izostal. Stem listu in načelom, ki jih zastopa, najbolj koristite.

Upravništvo.

DNEVNI KURZ.
100 kron avstr. velj. je 320.40.
pri čemu je poštnina že v vpošte-

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 ton. La Lorraine 22.000 ton
La Savoie 22.000 ton. La Touraine 15.000 ton

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Pavl Sarič, agent na 216-17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove
po
najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celem svetu sosebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zastopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

14. ulica vogal
Blue Is. Ave.

Yondorf Bros

Najboljše obleke
za primerne
cene.....

Najboljše izbira možkih oblek
in sukenj na zapadni strani,

Ena cena za vse. Možke obleke
modnega kroja od

\$10.00 do \$28.00

Zimske suknje za možke naj-
boljšega kroja

\$8.00; \$15.00
do \$25.00

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.
669 Loomis St. Chicago, Ill.
JOHN KAKER, EDITOR.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodnomislalni list za slovenski
narod v Ameriki."Glas Svobode" izide vsaki petek
na velja za AMERIKO:za celo leto\$1.50
za pol leta 75cZA EVROPO:
za celo letokron 10
za pol letakron 5Naslov za dopise in pošiljke je
'Glas Svobode'
669 Loomis St. CHICAGO, ILL.**Dopisi.**

Joliet, 2. decembra.

Rojakom, ki so brez dela, nazna-
njem, da je pri nas v Jolietu dosti
dela. Posebno velikega zaslužka ni,
a boljše je vendar kot nič. Navad-
na dnevna plača od \$1.50 do \$4,
kakoršno delo pač človek zna. Ka-
kor povsod, tako je tudi pri nas na-
vaden delavec, ki mora opravljati
najtežja dela, plačan najslabše. In
to ni nič čudnega; saj delajo tam
sami Poljaki in polentariji (Itali-
jani), torej sami "katoliški" možje,
ki se krčevito drže za duhovsko
suknjo, ki so vsled tega najbolj za-
telebani in ki nimajo nobene delav-
ske organizacije. Ti ljudje ti de-
lajo za najmanjšo plačo, četudi sa-
mo za šnops zaslužijo! Stem pa or-
ganiziranemu delavstvu neizmerno
škodujejo.

Pa ti še porečejo te modre kato-
liške butice: "Koga, jaz sem prišel
v 'fraj' (svobodno) deželo, sem
sam svoj in delam, kar hočem!"
Kaj pa moreš od osla zahtevati?
Venomer ti goni svoji "i a", svo-
jega položaja se pa ne zaveda. On
misli, da je to svoboda, če sme stra-
dati! Ne pomisli pa, da je v resnici
le suženj kapitala in njegovih u-
radnikov, ki ga preganjajo iz kra-
ja v kraj kakor neumno, nemo ž-
val; nikdar se ne more oddahnuti,
kakor to zahtevajo njegovi trdni
udje. — Norec, kje je tvoja svo-
boda?

Nadalje si suženj tudi rimskega
fanatizma in njegovih agentov.
Prideš, siromak v soboto večer ali
v nedeljo jutraj ves utrujen z de-
la, in ko se hočeš nekoliko odpo-
čiti, že ti zapojejo na uho žegnani
zvonovi in ti si v svoji zaslepljeno-
sti domišljuješ: "Ja, hudiča, k ma-
ši pa moram, drugače me na vse
zadnje vzame še 'ta rogati'!" —

No, sedaj vidiš, neumnež, da nisi
popolnoma nič svobodn, in nobene
proste urice nimaš, da bi kaj pa-
metnega premišljeval. Uklenjen si
v močne verige, katerih pa ti ne
vidiš, ker si — slep!

Jaz bi ti svetoval nekaj dobrega
in koristnega, če bi me hotel po-
slušati.

Torej, poslušaj!

Kadar pridejo volitve, voli ljud-
sko, to je delavsko stranko. Delav-
ska stranka pa ni vsaka, katera ti
to zatrjuje. Ni namreč vse zlato,
kar se svetli. Taka delavska stranka,
ki se poteguje za odpravo vseh kri-
vic, godečih se delavstvu, pa naj
si bodo ti že ali naše vere, ali ju-
dovske, ali turške, ali brezverske —
to je omenjeni stranki vsejedno —
taka stranka je jedino socialistič-
na stranka, samo ta v resnici zasto-
pa ljudsko maso.

Videl boš, ljubi Janez, da se bo
tvoj položaj v kratkem spremenil, če
pridejo taki zastopniki na krmilo.

Torej le pogum in dobro voljo!
Hočem ti povedati eno priliko.
Na nekem vrtu je privezan konj,
ki pa je silno lačen, ker nima kaj
jesti, kajti vrt je ves popašen. Zra-
ven tega vrta pa je drug vrt, kjer
pa raste najlepša trava. Kaj pravi-
š, kaj bo konj naredil? Odtrgal
se bo in ograjo preskočil in najedel
se bo do sitega. — Tudi mi nare-

dimo tako. Pomagajmo si sami in
Bog nam bo pomagal. Če boš pa
spal, pomagal ti ne bo niti Bog in
vsi svetniki, niti hudič.

Duhovniškega jarma, ki nas ta-
ko občutno tlačí, in njegovega bu-
siness housa ali "svete" katoliške
cerkve, pa se je tudi lahko otresti.
Če bi ti kedaj prišla misel v glavo,
da bi šel v cerkev, pa pojdi v čit-
talnico, saj jih imamo po mestih do-
sti. Tukaj se boš kaj pametnega in
koristnega naučil. V cerkvi slišiš
vedno le eno in isto stvar. Veselega
srca se povrneš domov iz čitalnice,
prepričan boš, da si se res kaj na-
učil.

Če bi se vsi tako ravnali, nasto-
pili bi za delavstvo boljši časi. Če
cerkev ali pa kapitalisti zatrjujejo,
da bodo zboljšali položaj delavstvu,
se lažejo. Katoliška cerkev je stara
že skoro 2000 let, in če bi bilo to
res, kar sedaj pravi, potem bi se
nam že zdavnaj dobro godilo. Nje-
ne obljube so sama farbarija. Rav-
no to je z različnimi kapitalisti. Do-
volj dolgo so imeli že vso oblast
v rokah in bi lahko kaj za nas sto-
rili, če bi res hoteli. Pa niso. Zato
ne smemo drugemu verjeti ko sami
sebi. Jedino sami si zamoremo po-
magati — drug nam nikdo ne bo.

Zato, kar nas je delavcev, orga-
nizujmo se, pristopajmo k delav-
skim zvezam; imamo jih v Ameriki
dosti. V njih je moč. In zaslužili
nam bodo lepši časi.

Naj nas ne premoti to, da v zag-
njem času razne kompanije pristo-
voljno zvišujejo plače svojim de-
lavcem. To ne bo dolgo trajalo in
je le slepilo; stem nas hočejo se
bolj nase prikleniti, da nas potem
morejo ložje na vse "viže šraufati".
Zapomnite si to in bodite prepriča-
ni, da je vse to le preračunjena
prevara.

Vsem čitateljem "Glas Svobode"
želim vesele božične praznike in
srečno novo leto, in več svobodno-
mislnega duha v novem letu. "Glas
Svobode" pa želim, da bi se šte-
vilo njegovih naročnikov potrojilo,
kar kot edini pravi slovenski delav-
ski list v Ameriki tudi zasluži ter
ga vsled tega priporočam vsestran-
ski podpori. Pošiljam Vam za le-
to 1907 kot naročnino \$3.

M. P.

Porterville, Calif., 18. novm.
V Kaliforniji dobro kaže.

V Kaliforniji je letos nenavadno
bogata letina; v se je dobro obrodilo,
zlasti pomaranče, pšenica in
drugo sadje. Dela je dosti, delavcev
pa vedno primanjkuje, zlasti onih
za obiranje pomaranč. Kmetije se
jako razprodajajo, vse večje kme-
tije so pokupile razne velike kom-
panije, ki se bodo pečale s pom-
arančerejo v velikem obsegu.

Jesen je suha in vsi pričakujejo
dežja. J. K.

Društvene vesti.

Društvo "Večernica" št. 42 S.
N. P. J. v Aldridge, Mont., dobilo
je pri zadnji volitvi sledeči novi
odbor za l. 1907:

predsednik: John Lesar;
podpredsednik: Andrej Pish;
tajnik: Fr. Aleš;
zapisnikar: Anton Lomšek;
reditelj: Mat. Repenšek;
zastopnik: Jakob Blatnik.
bolniški odbor in pregledovalci
knjiž: Anton Remec, Jernej Jera-
la in Andrej Bizjak;
vratar: Anton Radovšek.

Novoizvoljeni uradniki društva
"Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v
Morgan, Pa., za prihodnje leto:
predsednik: Frank Miklavčič;
njega namestnik: Julij Lesjak;
I. tajnik: Franc Dermota;
blagajnik: Matija Guzelj;
zastopnik: Leonhard Verdinek;
nadzorniki: Alojz Glažar, Anton
Galičič in Štefan Vozelj;
obiskovalci bolnikov: Lovro Kav-
čič in Martin Čebela za Sygan; Jo-
sip Jan za Readling in Anton Gali-
čič za Cuddy.
reditelj: Josip Žagar.

V odbor društva "Zvon" št. 40
v Durango, Colo., za prihodnje le-
to so izvoljeni naslednji:
predsednik: Anton Hegler;

podpredsednik: Jurij Košak;
I. tajnik: Ignac Žnidaršič;
II. tajnik: Anton Felan;
blagajnik in zastopnik: Mart.
Bercé;
nadzornika in boln. preg.: Ivan
Šali in Mart. Mehlé.

V Collinwood, O., ustanovili so
tamkajšnji rojaki novo društvo z
imenom "U boj!", priklopivši ga
S. N. P. J. pod št. 53.

Odborniki so:
predsednik: Ivan Prusnik;
podpredsednik: Ivan Dežman;
zastopnik: Ivan Knafel;
tajnik: Dominik Blumel.

Novo društvo v Glencoe, O.,
"Jutrzanja Zora" št. 54 S. N. P. J.,
pa ima sledeči odbor:

predsednik: Pavel Dolenc;
tajnik: Nikola Sabalič;
zastopnik: Alojz Orel;
zapisnikar: Ivan Sugar;
nadzorniki: Jakob Pivk, Franc
Palčič, Franc Junc, Franc Pivk,
Franc Pirc, Ivan Hosner, Anton
Pernar, Simo Orlič.

Društvene seje so vsako prvo ne-
deljo v mesecu.

Za prihodnje društveno leto izvo-
lilo si je društvo "Ilirija" št. 38
v Kenosha, Wis., sledeče odbor-
nike:

predsednik: Matija Kirar;
podpredsednik: Miha Pleš;
tajnik: Franc Jelenc;
finančni tajnik: Ivan Pezdur;
blagajnik in zastopnik: Josip
Žerovec;

reditelj: Josip Janežič;
bolniški in nadzorovalni odbor:
Franc Mayer, Josip Šušteršič in
Anton Šerjak.

Vabilo k seji.

Društvo "Zarja" št. 15 v Ra-
versdale, Wash., ima pri svoji zad-
nji letošnji seji dne 30. t. m. na
dnevnom redu volitev novega od-
bora za prihodnje leto. Vsled tega
se prosijo vsi člani tega društva,
da se seje zanesljivo udeležijo.

Ciril Ermenc, tajnik.

Listnica upravnštva.

Oni naročniki v Clevelandu, O.,
kateri ne prejema lista točno,
blagovolijo naj nam naznaniti na-
tančen svoj naslov.

IŠČEM rojaka Franceta Saje,
prišlega nedavno iz stare domovine
v Milwaukee, Wisc.

Box 227 Broughton, Pa.
Frank Šuln,**ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!**

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse
tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom,
da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in
spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile.
Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim ro-
jakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celo življe-
nje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da
bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bo-
lezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo do-
vršili višje šole v Evropi in pridemo iz Vaših krajev. T. raj rojaki,
ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne po-
mišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite
nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam
bodemo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se
pri nas, predno se obrnete do kakega družega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moš-
kih moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh
vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo
tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah
od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim
se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje,
Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglašiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi
lahko pisмено ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem je-
ziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter nare-
dite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Slovenec in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam,
da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in ta-
ko svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane
za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko
dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše
pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli!
Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

\$6.00 SEST DOLARJEV

je sedajna vrednost

I DELNICE PAROBRODNEGA DRUSTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskoči, naj takoj
odpošlje naročilni listek in denar na

American Navigation Company

108 Greenwich Street,

NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že
\$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod!

S tem se naročim na.....delnic družbe 'American Navigation Co' ter Vam zajedno pošljem
znesek \$.....kot plačilo za naročene delnice, katere mi blagosvolite vposlati takoj.

Razume se, da mi morate ako prekoračijo naročnine zgoraj imenovano glavnico, povrniti
vposlano avoto v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne.....190....

Čeki, menice (tratte) in poštne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
 Nadzor-
 niki: DAN. BADOVINAC, 206 Chestnut Str., Kewaree, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Pomožni
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
 Bolniški
 odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

Revolucija, ali kaj?

Pred nekaterimi dnevi je rektor Cornel'skega vseučilišča, dr. Jakob Gould Schurman, ostro napadel obstoječi gospodarski sistem in izjavil, da je socialna revolucija pred durmi, ako se v kratkem ne stori kaj za meznega delavca.

Dr. Schurman je razpravljal, kako zelo so se v zadnjem desetletju razmere spremenile. Dočim je pred desetimi, dvajsetimi leti imel skoro vsak mlad človek priliko in možnost, postati samostojen in neodvisen ter prirediti z malo trgovino ali obrtjo, — je to danes vsled višočine kapitala, ki je potreben za samostalnost, popolnoma nemogoče. V nadaljnjem svojem govoru je konstatoval, da se navzlic temu navidezno naravnemu razvoju vendar še dobi nekaj, ki je v stanu zaježiti vedno opasnejše kupčenje kapitala in zdrobiti njegovo neomejeno moč, — in to je združenje vsega ljudstva, ki bo prešinjeno enih mislij in ene volje, zapodilo truste iz njihove protinaravne, vsemogočne pozicije (stališča). Potem pravi:

"Mezdní delavec, ki vidi sebe in svojo družino obsojeno v revščino, vzdiguje se opravičeno proti sistemu, ki povzroča njegov obupni položaj. Protestuje proti temu, da dobiva kapital prevelik delež od tega, kar zasluži de'avec z lastnimi žulji. Kadar se bo prebudil iz trdnega spanja in se zavedal svojega položaja, rešiti se bo hotel s konfiskacijo (t. j. s prevzetjem) zasebnega kapitala v korist in uživanje vseh, ter si bo ustanovil socialistično državo, v kateri bodo morali delati vsi, a bo tudi vsak dobil primeren delež od skupnega dobička. Pretežna večina delavstva punta se po mojem mnenju očito proti velikanski neenakosti, ki je posledica današnjega gospodarskega sistema.*) Kakšen konec bo temu, socializem in revolucija, ali kaj? Mi moramo o tem premišljati, da to z vso pravico nezadovoljno ljudstvo postane z lahkoto večina naših volivcev in da bo politiko Združenih držav večina odločevala.

"Nedavno tega imel sem govor in v debati, ki je potem nastala, uprašal me je resen, in kakor se mu je videlo, jako dostojen delavec, če je zasebni rop slabši nego javno ropanje; če je prav, da prejme mož za svoje dnevno delo \$3, dočim "zasluži" pri tem njegov delodajalec \$12. Nadalje me je uprašal, nima-li pravice do večjega deleža od vrednosti storjenega dela, in ali ni v interesu žene in otrok njegova prokleta dolžnost, da je postal socialist."

"Jaz ne vem kako, toda nekaj izhod morajo najti organizatorji in kapitalisti, da bo tudi delavcem omogočeno uživati uspehe svojega dela. Da ne propade naš ekonomični in gospodarski sistem, mora se odpraviti vladajoča nezadovoljnost in povsod razširjena zavest krivice. Ljudstvo je pristavilo pred besedo "evolucija" črko "r" in imenuje to socializem. Socializma

*) sistem — sestav; način, kako je vse urejeno; gospodarski sistem bi se tudi lahko še reklo: gospodarstvo.

*) evolucija — mirni razvoj, razvitek; revolucija — nasilni preobrat.

se mi ne bojimo, on nam prinaša le nov red. Bojimo se le nereda (anarhije, ki ima za posledico nasilno revolucijo), bojimo se onega stanja, ki nima nikakega sistema, ko vlada nejasnost in zmedenost. Delajmo vsi, da najde najznamenitejši problem**, ki se je sploh kedaj pojavil, v ameriškem ljudstvu zavedno, zrelo, velikim idejam do-
 vzetno plemo."

Tako govori mož, ki sicer ne pripada v naše vrste, a je vendar paznim očesom premostril delavske razmere in prišel do spoznanja, da se delavstvu res godi krivica, da je treba njegov žalostni položaj izboljšati, — in očito priznava opravičenost socializma, ki uči, kako je treba človeško družbo preustrojiti na podlagi splošne pravičnosti. To uprašanje je v stanu rešiti jedino le socializem, ki se je iz malih početkov razvil v mogočno, veličastno stavbo, katero občudujejo tudi ti, ki se iz starih predsodkov ne strinjajo še z vsem, kar vsebuje socializem, a so vendar toliko pravični, da odkritosrčno izpovejo, da bo le socializem rešil človeštvo iz sedajne gospodarske anarhije.

Vkljub temu pa je ravno med ameriškimi Slovenci še dokaj delavcev, ki kaj nezaupljivo in po strani gledajo na socialiste kot na nekake krive preroke. Ne uvidevajo, da je ravno vesoljno delavstvo, združeno v socializem kot ena duša in eno telo, ona moč, ki je v stanu razdrobiti verige, s katerimi nas nase priklepa objestni, zločinski kapitalizem, ki iz delavcev izsesava mozek in kri. Taki rojaki, ki se svojega položaja ne zavedajo, so deloma žrtev napačne vzgoje in žrtev predsodkov o socializmu, katere so še iz starega kraja sabo prinesli; — deloma pa so nahujskani od naše "častite" duhovščine in drugih takih "ljudskih prijateljev", ki namenoma razširjajo gledé socializma popolnoma napačne pojme, popisujejo ga kot nekake zanjke njihovega prijatelja — belcebuba, — dajši ima socializem najplemenitejše namene, katerih ne morejo zanikavati niti njegovi sovražniki, — seveda pošteni. Mnogo jih je končno preslepljenih po blestečih obljubah od strani kapitalistov, ki skušajo od časa do časa z malenkostnim zvišanjem plač delavstvo panati. To pa ne delajo iz dobrega, nesebičnega namena, marveč le zato, da nerazsodnje še bolj za se pridobijo, nekočliko da se skažejo hvalne glede zadnjih volitev in da si pridobivajo tla tudi za prihodnje volitve, največ pa zato, ker se boji moči organiziranega, združenega delavstva. Prostovoljno, iz góle nesebičnosti ne dajo prav nič, — to je gotovo; pri njih je vse preracunjeno. Mnogo je takih čudakov, ki ali sami verujejo, da so nastopili za delavstvo jako dobri časi, češ tu pa tu se je plača izboljšala, — ali pa imajo kak interes na tem, da vcepljajo to svojo vero drugim.

Če priznava človek, kakor je dr. Schurman, ki sicer ni naš in je pristavil obstoječega reda, nujno potrebo izboljšanja, potem imamo mi delavci, ki občutimo sami vso pezo kapitalizma, še tem manj povoda, dvomiti o resničnosti njegovih trditev.

**) problem — uprašanje; tukaj socializem.

ROJAKI, NAROČUJTE SI
 "GLAS SVOBODE."

Pozor!

Slovenci.

Pozor!

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovencem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Slika predločuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek

-Elgin ali Waltham. \$14.00

Te vrste ura stane le

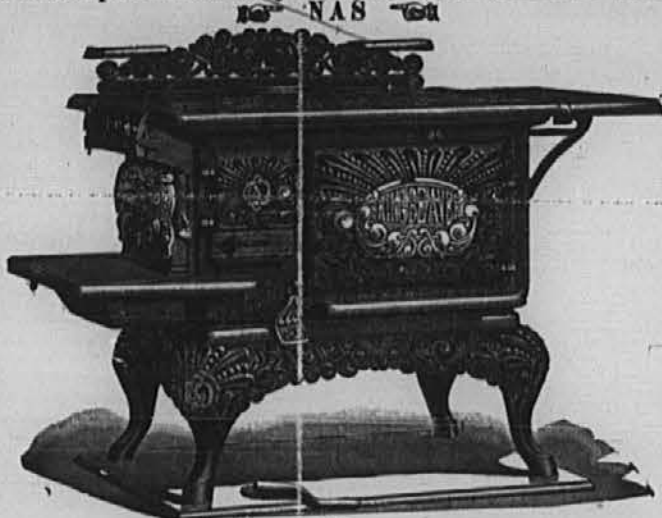
V obilo naročbo se priporoča vsem Slo-

vencem in Hrvatoma dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.
Chicago, Ill.

Ako hočete prigraniti nekaj dolarjev, kupite pečl in pohištvo pri

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Ali kaj mislite na božična darila?

Povečanje starih slik ali Vaše lastne največje fotografije to je najprimernejši darilo. SEDAJ JE CAS!

Le še par tednov, in prazniki so tu.

Naročila sprejemamo, izgotavljamo in hranimo čez prazn ke.

Povečane slike se Vam na zahtevo postavijo na dan. Za solidnodelo jemči

The Reliable Photograph.

391-393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, štejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slavnikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in ogledajte si naše vzorce za možke obleke.

Zastonj dobite.

Veliko sliko, ako naročite dvanajst kabinetnih slik, pri fotografu

Dobro delo, zmerne cene.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul.
V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

STARA IN IZKUŠENA CUNARD LINE

ustanovljena leta 1840.

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN
GIBELALTAR, GENOVA, NAEPEL ITO.

LEPI, VELIKI IN NOVI
 PARNIKI NA DVA VIJAKA
 "CARPATHIA" 13,600 ton.
 "SLAVONIA" 10,600 ton.
 "PANNONIA" 10,000 ton.
 "ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo
NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navodila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

Se iščajo agentje!

F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn Str. CHICAGO.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

[Se prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Edward Pauch

— gostilničar —

663 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

MATIJA KIRAR

GOSTILNICA

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje. Izvrsne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

HUSPOSKA BRATJE. Slovenski fotografski atelije
 mej Slovenci dobro znani. Izdeluje najlepše slike različnih velikosti po najnižjih cenah.

1841 Euclid Ave.
CLEVELAND, O.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30. dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA S.N.P.J. V CHICAGO, ILL.

Opetovano prosim društva oziroma njih uradnike, da točno in z verno delujejo in pošiljajo uradne listine na Jednoto. Pravila zahtevajo, da razpišem mesečni asessment in ga odpošljem na krajevna društva najzadnje 25. vsacega meseca. Kako pa naj storim, če na primer od enega in istega društva sprejemem nakaznico za poslani denar na 20ti dan v mesecu, mesečno poročilo na 25., a druge ostale listine pa 27. ali celo po prvem družega meseca!?

Zopet druga društva mi ne pošiljajo popolnoma nobenih mesečnih poročil, vključno temu, da vsakemu posameznemu društvu z assessmentom vred ista odpošljem.

Kako je naj torej Jednotin tajnik poučen o stanju raznih društev, ako mu ista ne pošljejo nikakoršnih poročil?

Ako se društva ne držijo reda in pravil, potem tudi glavnemu tajniku ni mogoče svojih opravičnih dolžnostij točno in natančno po pravilih izvrševati; kajti on ni vsega vreden.

Če si ogledate ustavo in pravila S. N. P. J., člen II., odd. III., videli boste, da zahteva in predpisuje Jednota glavnemu tajniku vestno spolnjevanje raloženih mu dolžnostij. Ravnotako pa si blagovolite ogledati tudi dolžnosti, ki jih predpisuje Jednota uradnikom lokalnih društev.

Nadalje prosim vse one krajevne tajnike, ki mi naznanjajo suspendiranje, izobčenje in zopetsprejetje udov itd. v privatnih pismih, da to navdajo v prihodnje opuste in se izvolijo posluževati v to izdanih listin, ali pa vsaj zaznamujejo na mesečnem poročilu pod rubriko "Opomba". Pri suspendovanju in zopetsprejetju kacega uda naj se opomni "zopet sprejet", in sicer za imenom dotičnega. Če se ta opomba ne napravi, bi mi veliko nepotrebnega dela, brisanja po knjigah in zapisnikih; ravnotako pa je tudi mogoče, da se isti vpiše za novega uda.

Torej pazite na to, da se držite teh navodil, kajti malo vestnejše uradovanje od Vaše strani prihrani mi veliko dela.

Najpoglavitejša pa je točna pošiljatev raznih listin na Jednoto. Vse listine skupaj, in ne: ena danes, za par dni druga, za eden teden zopet druga itd. Vse listine naj se odpošljejo skupno pred petnajstim vsacega meseca, tako da jih sprejem najkasneje okoli osemnajstega.

Tajniki naj pomislijo, da jaz moram vse listine v razne knjige vpisati, zajemati iz njih podatke, in potem, ko je enkrat to storjeno, moram izpisovati zaznamke vseh pristopivših, suspendovanih, zopet sprejetih itd. v svrhu objave v Jednotinem glasilu, zatem pa assessment in ga pred 25. vsacega meseca razposlati na društva. Tako dolgo, dokler ne dobim mesečnega poročila itd. od društvenih tajnikov kakor tudi nakaznic za na Jednoto vposlani denar, tako dolgo nisem v stanu delati na assessmentu in ga razposlati, ga objaviti v listu.

Tako, ljudje božji, držite se reda in pravil in spolnite svojo dolžnost, ako hočete, da stvar vestno vodimo in da nam stranski ljudje ne bodo očitali nerednosti in predbacivali nedisciplinirano uradovanje, kakor se je to zgodilo v zadnjem "Proletarcu", kjer mi g. Zavertnik oponaša, da sem društvu "Celje" štv. 27 v Frontenac, Kans., že dvakrat naložil po 50c več plačila. Istina je, da sem jih naložil trikrat, in tudi vem zakaj; to pa bom predložil prihodnjič revizorjem.

Gledé polic sem pri razpošiljanju istih prosil vsa krajevna društva, naj mi takoj blagovolé naznanijo, oziroma pomanjkljive police vrtni, če se je tu pa tam primerila kaka pomota ali če bi se kake police pomotoma vposlale na napačni naslov. Par društev je svojo dolžnost storilo, in jaz sem pomoto popravil. Le od društva "Celje" štv. 27 v

Frontenac, Kans., nisem nikdar prejel tozadevnega poročila glede pomanjkljivih polic, katere ima v mislih "Proletarec".

Društvu "Celje" se bolj važno zdi. Jednotne zadeve namesto glavnemu uradu, pošiljati raje na g. Zavertnika, da jih izkoristi v "Proletarcu" v svoje namene. Tako je prav! Le tako naprej! In če društvu "Celje" to še ne zadostuje, potem naj pošiljajo vse društvene stvari naravnost v Rim papežu ali pa sultanu v Carigrad, — ako mislijo, da je to še bolj prav. Meni je vseeno!

Nadalje opozarjam vse tajnike, da je treba polico, ako želi kateri član svojo oporoko predruščiti, vposlati z oporoko vred na glavnega tajnika. Nekatera društva so mi zadnje čase vpošiljala nove oporoke svojih članov z naročilom, da jo predelam, pozabila pa so mi istočasno vrtniti tudi dotično polico, na katerej se naj zadnjevoljna naredba spremeni. Večkrat sem dobil tudi le polico, oporoke pa ne. Na ta način željam ne morem ustreči!

Pri društvu "Aurora" štv. 43 v Aurora, Minn., vzel me je dva meseca, predno smo se razumeli, da je dotičnik izpolnil tiskano oporoko, katero mi je potem društvu vposlalo, da sem zamogel predelati polico.

To je samo en slučaj, ki jasno kaže položaj Jednotnega tajnika. On pa ima opravila z vsemi podrejenimi društvi, z enim manj, z drugim več, kakor pač zmožnost nanesa.

Sedaj pa naj še omenim gledé onih listin, za katere se Jednoti plačuje, in te so: *potne, prestopne, oporočne in odstopne listine*. Za vsako teh listin je treba plačati Jednoti 25c. Ako n. pr. želi kak član prestopiti iz enega društva v drugo društvo, omisliti si mora pri društvu, h kateremu je spadal doselej, *prestopni list*; društveni tajnik mu ga napravi proti plačilu 25c, ki jih je vposlati s *prvim* assessmentom na Jednoto. Društvu, katero izda prestopni list *brez plačila* tega zneska, se pri Jednoti vpiše ta svota kot dolg. Veliko društev izdaja prestopne liste brez plačila, na Jednoto pa poročajo, da bodo prestopni člani poravnali te zneske pri novih društvih a ta pa se za to niti ne zmenijo ne, in jaz od njih tudi tirjati ne morem, ker faktično nič ne dočujejo, vpisati pa sem primoran to svotico staremu društvu na dolg.

Naj torej noben tajnik ne izdaja prestopnih listov brez plačila! Istotako je plačati za *potni list* 25c. Mesečne dohodke pa, katere ud plača z šest mesecev naprej, naj se ne pošiljajo na Jednoto, ampak obdrže naj se v društveni blagajni, in društvo naj plačuje zanj mesečno na Jednoto.

Po 25c stane tudi *oporoka* in *odstopni list*. Za odstopne liste se društva ne brigajo dosti in listino izdajajo brez vsakega plačila. Če jim potem svoto vpišem na dolg, se pa jeze.

Gledé vseh teh listin, za katere se Jednoti plačuje, opozarjam vse društvenike, posebnoma pa prosim tajnike, da pazno prečitajo pravila pričenši štv. 6, stran 39, odd. VIII, in potem celo stran 40, 41 in 45 do oddelka XIII.

Nadalje priporočam v pazno prečitanje poglavje IV, člen I, odd. 1, stran 20, kjer se zahteva, da osebe, ki želé v to Jednoto vstopiti in so stare več kakor 40 let, se pri Jednoti morajo izkazati s primernimi listinami, kakor so n. pr.: *krstni list*, *vojaška prehodnica* (Military Pass) ali kaj takega, — in na ta način dokazati, da niso stari čez 45 let.

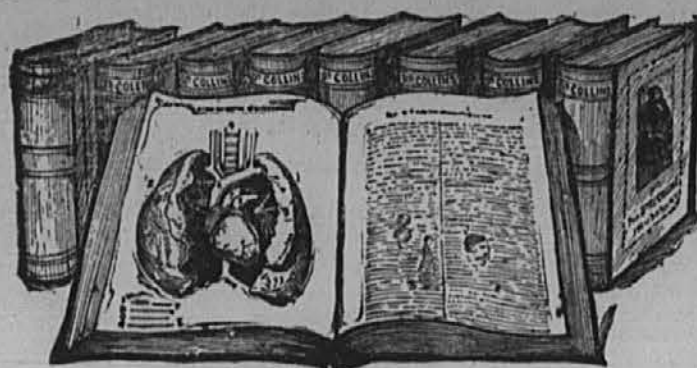
Uprašam sedaj, koliko pa je takih društev, ki se ravnaajo natančno po pravilih in ki ne zakrivijo to ali ono nerednost, katere sem zgoraj označil? — Pozor torej!

Ako to ali ono društvo zahteva, da bi jim glavni tajnik naj vse take podrobnosti pojasneval v pismih, potem pa bi ne bilo treba pravil, ali vsaj ne več kot eden eksemplar, iz katerega bi Jednotin tajnik učenost zajemal.

M. V. Konda, glavni tajnik.

Rojaki Slovenci

Čitajte novo obširno knjigo „ZDRAVJE“

Novih
50.000

se zastoni
razdeli
med
Slovence

Knjiga „ZDRAVJE“

Katera v kratkem izide od slavnega in obče znanega:

Dr. E. C. COLLINS M. I.

Iz nje boste razvideli, da vam je on edini prijatelj, kateri vam zamore in hoče pomagati v vsakem slučaju, ako ste bolni, slabi ali v nevolji.

Knjiga obsega preko 160 strani z mnogimi slikami v tušu in barvi ter je napisana v Slovenskem jeziku na jako razumljiv način, iz katere za more vsaki mnogo koristnega posneti, bodi si zdrav ali bolan. Ona je najzanesljivejši svetovalec za moža in ženo, za mladeniča in deklico.

Iz te knjige boste razvideli, da je Dr. E. C. COLLINS M. I. edini, kateremu je natanko znana sestava človeškega telesa, radi tega pozna vsako bolezen ter edini, zamore garantirati za popolno ozdravljenje vsake bolezni, bodisi akutne ali zastarele (kronične) kakor: tudi vsake tajne spolne bolezni.

Čitajte nekaj najnovejših zahval, s katerimi se rojaki zahvaljujejo za nazaj zadobljeno zdravje:

Čenjen gospod Collins M. I.

Vam naznanjam da sem popolnoma zdrav in se vam presrečno zahvalim za Vaša zdravila ki ste mi jih polijali in to vam rečem, da takega zdravnika ga ni, kakor ste Vi in Vaša zdravila so res najboljša, ki so mi prav fino ušla. Jaz sem si dosti orizadeval pri drugih zdravnikih, pa mi niso nič pomagali. Torej, kateri ne verjame, naj se do mene obrne in jaz mu bodem natančno pojasnil, da ste Vi res en izkušen zdravnik, da takega nimam več svet.

Torej to pisemce končam ter vam ostajam hvaležen do hladnega groba.

ANTON MIHELICH
12 E. 34th St. N. E.
Cleveland, O.

Vesepostovani Dr. E. C. Collins M. I.

Jaz se vam najprvo lepo zahvaljujem za Vaša zdravila in vam veselo sporočam, da sem zdrav ne čutim nobenih bolečin več in tudi lahko delam vsako delo vam naznanim častiti gospod, da jaz sem po Vaših zdravilih zadobil prvotno zdravje in moč nazaj, kar se nisem trestal, ker jaz sem se popel 4 mesce zdravil pri drugih zdravnikih; vsaki mi je obljubil, da me ozdravi, a je bilo vse zaman samo da so mi lepe praznili. Seje potem sem se na vas obrnil ko sem uvidel, da mi drugi ne morejo pomagati. Jaz vas bodem vsakemu bolniku priporočal, da naj se do vas obrne.

Sedaj se vam še enkrat lepo zahvalim ter ostanem
Vaš iskreni prijatelj
J. LOWSHA.
Jenny Lind Ark.

Na razpolago imamo še mnogo takih zahvalnih pisem, katerih pa radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti. Zato rojaki Slovenci ako ste bolni ali slabi ter vam je treba zdravniške pomoči, prašajte nas za svet, predno se obrnete na drugega zdravnika, ali pišite po novo obširno knjigo ZDRAVJE katero dobite zastoni, ako pismu priložite nekoliko znamk za poštnino. Pisma naslavljajte na sledeči naslov.

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,

140 WEST 34th ST.,

NEW YORK, N. Y.

Potem smete z mirno dušo biti prepričani v kratkem popolnega ozdravljenja.

Za one, kateri hočejo osebno priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 dopoldne do 5 ure popoldne. V torek, sredo, četrtek in petek tudi od 7—8 z večer. Ob nedeljih in praznikih od 10—1 popoldne.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice. Vsi dobro došli!

Vsem rojakom priporočam
svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna.
Vsak potujoči Slovenec dobro došel.
C. HOFBAUER.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravilo starih vse po zmerno nizkih cenah
CHICAGO, ILL.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago. Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Cemu pustiti od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Boličine v glavi.

Skoro nobena reč človeka tako ne oslabi po vsem životu kakor hud glavobol. Glavobol nam onemogoči storiti svoje dolžnosti; pokvari nam vse prilike razveseljevanja. Ne potiel ujeti tričti ker v vsaki lekarni lahko dobite škatljico

SEVEROVEGA PRAŠKA ZOPER GLAVOBOL IN NEVRALGIJO,

ki je čisto, neškodljivo, a najboljšo zdravilo. Zapisnik pove da ozdravi v vseh slučajih. Za svet, o tem prašku zoper glavobol in nevralgijo, uprašajte cne, ki so ga že rabili. Neštevne zahvale to stvar popolnoma potrdijo. 12 praškov v škatljici. Cena samo 25c.

Hrbtna bolečine

so znak začetka bolezni obisti. Še druge so, ki se lahko prav hitro ozdravijo s pametno rabo

Severovega Zdravila za o- bisti in jetra.

Cena 75c in \$1.25

Bolečine v prsih

so navadno združene s prehlado na pljuča. Pameten človek ne čaka dolgo ampak prec začne rabiti

Severov Bal- zam za pljuča.

Cena 25c in 50c.

Želodčna bolezen

Pogostoma se zgodi, da je prebavni organ v velikem neredu. Najprijetnejše zdravilo, ki že doigo časa zdravi vse želodčne bolezni je

Severov Želo- dčni grenčec.

Cena 50c in \$1.00

V vseh prodajalnah. :- Zdravniški svet prost.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Jakob Dudenhofer

VINOTRZEC

339 Grove Street, Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J.DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navedila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovratna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC

617 S. Centre Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, ILL.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno za zabave in dvorane za zborovanja.

TELEFON CANAL 7641

Zanesljivo varnost

.....Vam nudi.....

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

652 Blue Island Ave.

s svojimi privatnimi predali za vlaganje in shranjevanje dragocenosti

Celoletna najemina znaša \$3.00.

VSAKO SOBOTO ODPRTO DO 8 URE ZVEČER.

Ustanovljena 1890.

RAZNO.

Z avtomobilom skozi puščavo.

Belgijski baron Pierre de Cravez hez hoče ta mesec prevoziti na avtomobilu vso puščavo Saharo, ki je največja na svetu in leži v severnem delu Afrike, zapadno od Egipta. Svojo vožnjo prične v Alžirju. Vseh potrebnih vzame seboj za 20 dni; tako tudi priprav, ako bi bilo treba preiti jarke ali prepade.

— Simon Gregorčič.

Dne 24. novembra t. l. izdihnil je v Gorici svojo blago dušo poleg Prešerna največji slovenski lirski pesnik. — Simon Gregorčič, v starosti 62 let. Kdo ne pozna njegovih krasnih umotvorov, onih milih, otočnih pesmic, ki jih tako rad prepeva ves slovenski narod, in ki tako globoko v srce segajo? Tega pesnika — duhovnika Simona Gregorčiča — so svojčas njegovi duhovni sobratje kruto preganjali. In zakaj? Zato, ker je bil Gregorčič plemenit, odkritosrčen človek, ker je imel čutečo dušo. Teh lastnostij pa navadno duhovniki nimajo, in zato besno napadajo vsakega takega človeka, dokler ga ne zamorijo. Tudi mehkega Gregorčiča so tako dolgo, da je začel hirati, — in sedaj ga je sprejel va-se hladni grob, ki bo dal njegovi večni duši zažeten mir in počitek.

Kako prevažajo denar v Petrogradu.

Spreddaj jaha vrsta kozakov s karabinarji na kolenih, s katerim večkrat pomerijo na občinstvo; če bi se kdo sumljivo ganil ali ogledoval transport, ga hitro zadene kroglica. Za kozaki so policaji z golimi sabljami, potem voz, v katerem sedi blagajnik z denarjem, zadaj zopet kozaki in orožniki. Hišniki morajo ob takih slučajih v ulicah, koder se prevažajo denar, stati pripravljeni za streljanje.

Število vojaških novincev

ali rekrutov že več let želita povišati vojno ministerstvo avstrijsko in cesar. V to treba seveda odobritve avstrijskega in ogerskega državnega zbora. V avstrijskem državnem zboru je prav lahko dobiti v to potrebno večino, ker razne "ljudske" stranke, kakor n. pr. tamkajšna duhovska ali klerikalna stranka, prav rade glasujejo za kandidate in rekrute. A na Ogerskem ni tako. Čeravno je sedajna ogerska vlada, ko je nastopila, izjavila, da je povišanje števila rekrutov neizogibno, vendar noče nič slišati o tem, da bi se jih dovolilo, ampak je pritisk javnega mnenja tolik, da si vojni minister niti ne upa z zahtevo na dan, marveč je izjavil, da še počaka. Tako so Ogri rešili avstrijske narode večjega krvnega davka vsaj za nekaj časa.

Srbski prestolonaslednik.

Dunajski nemški listi kaj pridno širijo med svet vesti, da je sin sedajnega srbskega kralja Petra, kateri je določen za prestolonaslednika, — blazen. To pa delajo namenoma, ker Avstrija ne more več videti Srbije, odkar se je slednja prvi po robu postavila in se ne da več Avstriji gospodarsko in politično izrabljati. Vse vesti o blaznosti pa so, kakor se sedaj zatrjuje, izmišljene; resnica je le to, da je prestolonaslednik bolj živahnega temperamenta.

Svarilo.

Prijatelj našega lista in slovenskega delavstva nam je poročal, da je izbruhnil v Aldridge, Mont., štrajk, na kar se rojaki opozarjajo, da naj ne hodijo za časa istega tja, kaj dela iskat, ker bi po nepotrebnem denar trosili. O uspehih štrajka nam je obljubljeno poročilo in ga bomo obelodanili.

ISCEM sestro Marijo Verščaj od Sv. Duha na Dolenjskem, bivajočo nekeje v Pennsylvaniji ali v Clevelandu. Prosim za njen naslov.

Angela Verščaj,
819 Chestnut str.,
Johnstown, Pa.

Listu v podporo:

A. Stopar v Milwaukee ... \$.25
J. Kalan25
A. Bergant50
F. Bačun50
F. Leskovic25
F. Glojek10
Tamburaški zbor "Adria" ... 1.00
ker ne morem k maši27
ker n'nam priložnosti25
za kiso smetano15
ker več nimam10

skupaj ... \$3.62

Rojakom na znanje.

Cleveland, 29. novembra 1906.
Cenjeni Dr. Collins M. I.!

Prijemši Vaše pismo Vam odgovarjam, da sem prav popolnoma ozdravil; popolnoma utemeljen je Vaš nadpis v oglaš "Kedo Vam zamore pomagati?" Vi ste mene ozdravili od moje dolgotrajne bolezni, katero sem prenašal skoro 22 let. Bil sem popred že pri več zdravnikih, pa mi ni mogel nobeden pomagati. Jaz Vas bodem vsakemu bolniku priporočal, katerega bom videl v zadregi bolezni, da se on z zaupanjem le na Vas obrne. Končno se Vam prav lepo zahvalim, ter ostajam Vaš priporočnik in prijatelj.

Z velepoštovanjem

Rudolf Kuleto,
161 Marbel Str., Newburg,
Cleveland, Ohio.

Ameriški trgovec.

Svet občuduje vztrajnost in žilavost ameriškega trgovca, češ da ga nesrečna spekulacija nikdar ne poniža, marveč ga k nadaljnjemu delovanju še vzpodbuja in mu krepi energijo. Pametni trgovci, če so enkrat propadli, preiskujejo vzroke neuspehov in pri nadaljnjem poslovanju se jih skrbno ogibljujejo. — Zopet drugi zanemarjajo svoje zdravje stem, da ne pripoznajo naravnih pripomočkov dotlej, ko pridejo k zavesti, da je njih življenje že na robu propada. Ako bi se vsaj tedaj zavedali svojega položaja, bili bi danes trdni in zdravi. Ni potrebno, da se zanemarja zdravje do skrajnosti. Kakor hitro se opazi, da v našem telesu ni vse tako, kakor bi moralo biti, takrat rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino, katero Vam prinaša jako primerno olajšavo glede prebavnega sistema, daje Vam slast do jedi, redno prebavo in mirno spanje; dela čisto kri in upliva na živce pomirjevalno.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam rojakom po Ameriki, da sem pripravljen vsakomur, ki bi se hotel naseliti na kmetije, posredovati brezplačno. Prodajam zemljišča od 10 do 50 tolarjev (acer). Tudi dajem zemljišča v najem. Nadalje, ako si kedo izbere (homestead) 160 acers, pripravljen sem mu pomagati kakor sem rekel brezplačno.

V vsih tozadevnih informacijah obrnite se zaupno na

M. P. Pazderic
P.O. Box 192 Larimore, N. Dak.

Zdravniki verujejo vanj.

V bolnicah in svoji zasebni praksi rabijo in priporočajo zdravniki (2)

DR. RICHTER-JEV
ANCHOR PAIN EXPELLER

Dr. J.M. Thompson, 386 Clinton St., Brooklyn, N.Y., piše: Jaz sem v svoji praksi z Dr. Richterjevim Anchor Pain Expellerjem ozdravil bolnike od revmatizma v členkih, protina, in nevralgije na čudovit način, kar s tem vestno potrjujem. 25c in 50c.

Pri vseh lekarnarjih
F. Ad. Richter & Co.
125 Pearl st. New York

Med nebeškimi svetovi.

NARAVOSLOVNE ČRTICE

Urejuje Ivan Kaker.

Skrivnosti "RIMSKE CESTE"

Vvod.

(Nadaljevanje.)

Vender se velik del planetov in njihovih satelitov ali trabantov že ohlaja in zadobiva polagoma drugo podobo. Štiri vrste vidnih svetov se nahaja v svojem razvitku žarenja in ohlajenja.

Prva vrsta so višnevasto beli svetovi; ti so še v absolutno žarečem plinovem stanju, drugi so bele barve, kateri žarijo, kakor belo tekoče železo, tretji so rumene barve, svetovi, ki so še dokaj ohlajeni in četrti so rudeči, ki so v stanju tekoče žilindre ali lave in na katerih se dela polagoma mrena in trda skorja.

Ako pogledamo tretjo in četrto vrsto in potem še peto, si zamoremo še le prav predočiti krasoto njihovega stvarjenja. Kajti po njega ohlajenju postaja vsak svet stoprav lep.

Vzemimo one svetove, ki se ohlajajo in so se že dokaj ohladili. Za to nam ni treba za prvo hoditi v druga osolnčja, za poskušnjo lahko ostanemo v našem.

Naše sonce samo se že močno ohlaja. Vsled tega se njega površje stalno izpreminja. Dočim se je prej mislilo, da je sonce podoba absolutne čistote, našli so zvezdoznanci Galilei, Fabricius, Harriot in drugi, da je na njega površju vse polno lis in pég. Te lise so se izkazale kakor velike plošče, plavajoče po gorečem morju solnečne materije in katere plošče so včasih tako ogromne, da pokrijejo tretji del solnečne površja. Te plošče, ki se prikazujejo in zopet izginejo, niso drugega nego kosi ohlajajoče se skorje. Te plošče obdajo vsaki 11 let sonce tako močno, da pritisnejo na njega vsebino s tako silo, da poženo ob teh ploščah visoki ognjemeti, katerih visokost meri nemalokrat 15.000 milj. Ti ognjemeti se imenujejo "protuberance" in se razdelijo v razne prikazni. Težje, t. j. kovinaste zmesi švigajo iz sonca kakor visoki tenki ognjemeti, ki hitro padajo zopet v sonce, lažji pa se dvigujejo v podobi mogočnega gorečega valova, katero se ob pritisku mraza spreminja v silen par, ki obda vse sonce z gorečimi oblaki. Ker je solnčno površje že tekoče ognjeno in vré vse solnčno truplo kakor silovito goreče morje, tedaj je gotovo, da se gode te spremembe tudi ob strašnem grmenju in vršenju. Navzočnost vodenih parov pa brezdvomno tudi vstvarja silne vremenske pojave, grom in tresk, z grozo, kakršna nam je neznanca tu na zemlji.

Najčudovitejši prikazen na soncu pa je takozvani "rudeči pas", ki obdaja sonce okrog in krog njegovega trupla. Ta pas meri v svoji debelosti 1000—1500 milj. V ta pas izpuhtevajo vsi kovinski plini, kar se jih nahaja v soncu, pini, katerih kakovosti še ni bilo mogoče doletiti.

Se bolj ohlajeni kakor je sonce, pa so njega posamezni planeti, med katerimi je naša zemlja, in pa teh otroci n. pr. luna naše zemlje. Planeti: Jupiter, Uranus, Saturn in Neptun, dasi žar še dokaj, so vender že tudi precej ohlajeni.

Na Jupitru je opaziti širne pasove okrog in krog sveta, kateri pasovi so se izkazali kakor gosti oblaki in tudi deloma mineralski puhteci pari. Na Veneri je dokazano ozračje podobno našemu zraku; na Marsu, ki je že mnogo bolj ohlajen kakor naša zemlja, je videti vodovje, morje, suho zemljo in zelenje, da, celo sneg in led. Na Merkurju, soncu najbližjem planetu, so opazili že tudi deloma suho skorjo in oblake ter ozračje.

Najmanj znanega nam je o "asteroidih", onih drobnih planetih,

ki se vrte okoli solca mej Marsom in Jupitrom. O teh drobnih planetih, katere je izmetalo sonce v neki svoji posebno viharini dobi še pred rojstvom naše zemlje, bi se pač zamoglo reči, da so že davno popolnoma strjeni in najbrže nič drugega več, kakor kosovi strjene žilindre, sestojče iz posameznih delov in kamenja. Le na enem teh drobnih svetov, na "Vesti" so opazili tudi naši podobno atmosfero.

Kakor je s planeti našega osolnčja, tako in nič drugače je z vsemi svetovi v nam neznanih solnčnih sistemih: povsodi se vrši proces strjenja.

Toda nad vse zanimivo je, opazovati ta proces na podlagi že omenjenih opazovanj.

Oglejmo si nekoliko dogodke na različnih svetovih tako, kakor bi se podali za zabavo z enega sveta na drugi, da se radujemo nad krasotami, ki so ondi nakupičene in strimimo tudi nad grozotami, katere pojavlja siloviti proces.

(Dalje pride.)

Španske nune.

V nobeni katoliški državi ni toliko ženskih samostanov, kakor v Španiji. Vsaka hiša si šteje v posebno bogozaslužno delo, ako ima kakor hčerko v samostanu. Kaj se je godilo dosedaj za samostanskimi zidovi, za tem ni smela državna ne avtonomna oblast poizvedovati. Šele sedaj, ko so se začelo tudi na Španskem svobodno gibanje, navajajo neodvisni časopisi brezštevilno samostanskih škandalov. Po teh ženskih samostanih se živi huje kakor v haremi. Španjolci in Španjolke pač ohranijo svojo vročo južno kri, ako tudi gredo v samostan. Mnogo ženskih samostanov je bilo, in deloma je še, v zvezi z moškimi samostani, da so menihi ponoči neovirano zahajali k nunam. Ako se je katera mlada nuna, ki je šele prišla v samostan, branila teh čudnih običajev, zaprele so jo starejše grešnice v celico, jo mučile z gladom in žejo ter jo tudi nago pretepavale, dokler se ni udala, ker niso hotele, da bi bila katera med njimi boljša, da bi jih mogla nadzorovati ali celo pri priliki izdati. Sadeve teh sestankov so odpravljali brez vsake ceremonije na drugi svet. Seveda v vseh samostanih ni bilo tako pohujšljivo življenje, a večina med njimi je le okužena. Zato se je odločila vlada, da napravi temu konec z novim redovnim zakonom.

Predsednikovo letno poročilo.

Časopisje se je mnogo pečalo z Rooseveltovim letnim poročilom, katero je prebral pri otvoritvi kongresa. V tem poročilu je direktno napadel Kalifornijo radi znanega japonskega uprašanja. Senatorji iz Kalifornije so bili posebno ogorčeni, ker se je Roosevelt tako zavzemal za Japonce. Neki senator iz Kalifornije je dejal: "Vse bi se poglelo; sedaj pa je predsednik vrget bombo na pacifično obrežje. Posledica bodo ljudska zborovanja, hujskajoči govori, izgredi in vsakojaki nemiri." — No, do tega menda ne bo prišlo, saj se že sedaj slišijo glasovi, da se bo vse mirnim potom poravnalo, kakor japonsko uprašanje v Kaliforniji, tako tudi napeto razmerje med Združenimi državami in Japonci. — Saj je pa tudi smešno, da so nekateri radi par sto japonskih otrok z največjo resnostjo prerokovali že bližnjo vojno! Radi takih bagatel se menda vendar ne smejo pričenjati vojne! — Združene države bodo sklenile z Japonci novo pogodbo, po kateri se bo naseljevanje Japoncev omejilo ali pa sploh odpravilo, kar bi bilo japonski vladi le ljubo, ker ona želi, da bi se japonski delavci izseljevali bolj v Korejo in v Mandžurijo. Washingtonski guverner Mead je mnenja, da bi bilo neovirano naseljevanje od strani Japoncev za ameriškega delavca "poniževalno" in silno nevarno; kajti kakor hitro bi se Japoncem naturalizacija dovolila, prišli bi tudi Kitajci z jednako zahtevo.

Emil Bachman,
580 So. Centre Ave. Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge potrebščine.

Mirko Vadjina

priporoča bratom
Slovencem svojo
BRIVNICO.

390 W. 18. St. Chicago.

KAM?

h GRAM-u & KRULC-u

Najboljša in najlepša slovenska gostilna v Chicagi

—408 W. 18. cesta.—

Najboljše pivo, najboljše importirana slivovka, staro new yorško ter pristna kalifornijska vina.

Najboljše žganje v Zdr. državi takozvani "Woodland."

Vedno sveži in fini prigrizek.

Potreba pazorna in resna.

GRAM & KRULC

408 W. 18. Str. CHICAGO.

POZOR!

POZOR!

SLOVENC!

Kadar se mudite v mestu, ne pozabite obiskati rojaka Frank Bernik, ki je otvoril hotel na
44 Sherman Str. pri La Salle postaji.

ZAPOMINITE SI:

"EDINI SLOVENSKI HOTEL V CHICAGO."

... Gostoljubna postrežba! ...

FRANK BERNIK, lastnik.

Naša razstava

modernih jesenskih oblek
in površnikov

je najboljša in v toliki zalogi kot nikdar poprej. Naša vzajemnost med ljudstvom rapidno napreduje, dokaz tega je vedno večja razprodaja, kar znači, da prodajamo dobro blago po zmernih cenah.

Iz te nove zaloge oblek in površnikov si lahko izberete najmodnejše, raznih barv in razne velikosti po cenah od

\$7.00

do

\$25.00.

THE
ATLAS
CLOTHING®

vogal 18. in
Blue Island Ave.

ZADOVOLJSTVO v ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Čebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno omerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.

Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odzimate mnogo boleznih od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite boleznih.

POZOR! Kedar koli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.